

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3131/2022. (IV. 1.) AB HATÁROZATA

alkotmányjogi panasz elutasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

h a t á r o z a t o t:

Az Alkotmánybíróság a Kúria KvK.I.39.245/2022/3. számú végzése alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt elutasítja.

I n d o k o l á s

I.

- [1] 1. Az indítványozó az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. §-a és a választási eljárásról szóló 2013. évi XXXVI. törvény (a továbbiakban: Ve.) 233. § (1) bekezdése alapján – jogi képviselő (dr. Enyedi Krisztián ügyvéd) útján – 2022. március 7-én alkotmányjogi panaszt nyújtott be a Kúria KvK.I.39.245/2022/3. számú végzése ellen. Álláspontja szerint a támadott bírói döntés sérti az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdését, C) cikk (1) bekezdését, II. cikkét, XVI. cikk (1) bekezdését, a XXVIII. cikk (1) bekezdését, valamint a 28. cikkét.
- [2] 2. Az alkotmányjogi panasz alapját képező ügy tényállása szerint a Fidesz-KDNP egyik országgyűlési képviselője, aki a 2022. évi országgyűlési képviselők választásán ismételt jelöltként indul (a továbbiakban: jelölt), 2022. február 15-én a Klebelsberg Központ elnökének a társaságában digitális eszközök ünnepélyes átadásán vett részt. Az eszközöket a Széchenyi Terv Plusz program keretében megvalósuló a „Digitális oktatáshoz való egyenlő hozzáférés feltételeinek biztosítása a tanulók és pedagógusok számára” projekt keretében adták át. A rendezvényről egy internetes portál is írt. Emellett a jelölt saját Facebook oldalán is közzétett egy bejegyzést 2022. február 15-én 18 óra 32 perckor, amelyben részletesen beszámolt a programról (amely szerint diákoknak és pedagógusoknak adnak laptopokat és notebookokat), valamint arról is, hogy a programot Magyarország Kormánya biztosítja a tanulóknak. A bejegyzésben úgy fogalmazott, hogy „[...] Célunk, hogy a digitális oktatás mindenki számára elérhető legyen. Az országban összesen 560 ezer tanuló és 55 ezer pedagógus kap laptopot a 201 milliárd forint összegű projekt keretében.” A posztot a „Magyarország előre megy, nem hátra!” szlogennek zárta. A bejegyzéshez három fotót mellékel, amelyen a Széchenyi Terv Plusz monilója is látható volt.
- [3] 3. A fentiek miatt az indítványozó mint az érintett választókerületben az ellenzéki pártok színeiben induló országgyűlési képviselő-jelölt, 2022. február 17-én kifogást tett a Tolna Megye 1. számú Országgyűlési Egyéni Választókerületi Bizottságnál (a továbbiakban: OEVB). Álláspontja szerint a jelölt tevékenysége és az erről szóló Facebook bejegyzés sérti a választási eljárásról szóló 2013. évi XXXVI. törvény (a továbbiakban: Ve.) 2. § (1) bekezdés a) pontja szerinti választás tisztaságára, a c) pontja szerinti jelöltek közötti esélyegyenlőségére, valamint az e) pontja szerinti jóhiszemű és rendeltetésszerű joggyakorlásra vonatkozó alapelveket, valamint a Ve. 208. §-a alapján alkalmazandó nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény (a továbbiakban: Nkt.) 24. § (3) bekezdését. Az OEVB a kifogást érdemi vizsgálat nélkül elutasította, mivel álláspontja szerint a jelölt a rendezvényen mint országgyűlési képviselő vett részt és nem, mint a 2022-es parlamenti választásokon induló jelölt, továbbá nem jelölt meg olyan jogszabályt, ami az OEVB eljárást megalapozná.
- [4] 4. Az OEVB döntésével szemben az indítványozó fellebbezést nyújtott be a Nemzeti Választási Bizottsághoz (a továbbiakban: NVB). Az NVB a 2022. február 22-én kelt 97/2022. számú határozatával az OEVB döntését megváltoztatta (mivel az OEVB tévesen állapította meg, hogy nincs hatásköre a kifogás elbírálására), a kifogást azonban elutasította. Az NVB határozatának indokolásában utalt az Alkotmánybíróság irányadó gyakorlatára [pl. a 3154/2018. (IV. 11.) AB határozatra], és az internetes oldalon megjelent cikket, valamint a jelölt Facebook oldalát megvizsgálva megállapította, hogy a jelölt az újságcikkben mint országgyűlési képviselő szerepelt, és a Facebook bejegyzésében sem utalt arra, hogy a 2022-es parlamenti választásokon jelöltként indulna (emellett

a jelölőszervezetét sem említette, valamint annak emblémáját sem tüntette fel). A jelölt képviselői tisztségével összefüggő feladatait és hatáskörét is vizsgálta az NVB, és ennek kapcsán megállapította, hogy azt sem az Alaptörvény, sem pedig a jogszabályok nem határozzák meg. Az NVB szerint azonban a választókerületében való lobbitevékenység, és az egyes eseményeken való részvétel minden kétséget kizáróan ide tartozik. A jelöltnek, mint a kormányzó Fidesz-KDNP pártszövetség képviselőjének a Kormány projektjének végrehajtásában való részvétele az NVB szerint nem kifogásolható. Azt is kiemelte ugyanakkor az NVB, hogy tekintettel arra, hogy a jelölt a 2022-es parlamenti választásokon is jelöltként indul, ezért nagy figyelemmel kellett lenni arra, hogy a két tevékenysége egymástól jól elkülöníthető-e. Ennek kapcsán az NVB kiemelte, hogy az internetes cikkben és a Facebook bejegyzésben sem derült ki, hogy jelenleg is jelöltként indul. A „Magyarország előre megy, nem hátra” szlogennel kapcsolatban az NVB kiemelte, hogy az indítványozó nem bizonyította, hogy ezt a Fidesz-KDNP jelmondatként használná. A cikkben és a közösségi médiában megjelenő bejegyzésben bújtatott utalás sem volt a jelölti minőségre. Az NVB határozatának az indokolásában azt is hangsúlyozta, hogy ellehetetlenítene egy parlamenti képviselő közhivatal végzéséhez való jogát, ha az érintett képviselő a mandátumának utolsó időszakában, ha újra jelöltként indul, nem végezhetné képviselői munkáját. A jelölt tevékenysége nem minősült a Ve. 141. §-a szerinti kampánytevékenységnek sem, hiszen annak nem volt célja a választópolgári akarat befolyásolása.

- [5] 4. Az indítványozó ezt követően felülvizsgálati kérelmet nyújtott be a Kúriához, amelyben kérte az NVB határozatának megváltoztatását és a jelölt jogsértésének megállapítását, valamint a további jogsértéstől való eltiltását. A kérelem szerint a jelölt tevékenységének nem volt köze képviselői munkájához, emellett cselekménye nemcsak a Ve., hanem az Nkt. 24. § (3) bekezdésének a sérelmét is megalapozza, mivel a szerint mindenféle politikai tevékenység tilos a köznevelési intézményekben. Az indítványozó arra is hivatkozott, hogy a jelölt közösségi oldalát szinte csak kampánytevékenységre használja, így az ott közzétett posztokat nem lehet nem kampánytevékenységnek tekinteni.
- [6] A Kúria végzése az NVB határozatát helybenhagyta. A Kúria a végzés indokolásában szintén irányadónak tekintette az Alkotmánybíróság gyakorlatát, és megállapította, hogy a jelölt a kormánypárt tagja, az érintett program koordinátora pedig Magyarország Kormánya, de ezzel együtt nem lehet azt állítani, hogy csak azért, mert ő ismételten jelöltként indul, nem gyakorolhatná a közhivatalához kapcsolódó jogait. Egy hivatalban lévő parlamenti képviselő munkájához ugyanis vitán felül hozzátartozik a választókerületének rendezvényein való protokolláris részvétel. A Kúria azt is megerősítette, hogy a rendezvényen nem volt látható kampánytevékenység: a felvételeken nem volt kampány felirat, párt logó, és a jelölt beszédében sem hangzott el semmilyen kampány szlogen, ahogyan az internetes portálon és a Facebook bejegyzésben sem. A Kúria arra is utalt, hogy az Nkt. 24. § (3) bekezdésének a sérelme azért nem állapítható meg, mivel az érintett esemény nem minősült kampánytevékenységnek. Az esemény nem volt összefüggésbe hozható a köznevelési intézmény helyiségével, területével sem. Ezért a Kúria az NVB határozatát helybenhagyta.
- [7] 5. Az indítványozó ezt követően fordult az Alkotmánybírósághoz. Alkotmányjogi panaszában kifejtette, hogy véleménye szerint az Kúria döntése sérti a tisztességes bírósági eljáráshoz való jogot. Több alkotmánybírósági döntést és az Emberi Jogok Európai Bíróságának gyakorlatát is idézve kiemelte, hogy az eljáró bíróságoknak mindig esetben az ügy releváns alapjogi vonatkozásaira figyelemmel kell eljárnia, e nélkül ugyanis a döntés Alaptörvény-ellenes lesz. Emellett egy bírósági döntés akkor is sérti az Alaptörvényt, ha a bíróság a vonatkozó jogszabályokat nem veszi figyelembe. Véleménye szerint jelen ügyben a fentiek mind megállapíthatók. Az indítványozó az Alaptörvény II. cikkének és a XVI. cikk (1) bekezdésének sérelmét is állította. Elmondása szerint az eljárás során több alkalommal is hivatkozott arra, hogy a jelölt cselekménye sérti a gyermekjogokat. Ennek körében az indítványában utalt az alapvető jogok biztosának gyakorlatára is, ami tiltja a gyermekek kampányban történő felhasználását. E körben pedig az irányadó bírósági gyakorlat szerint közömbös az elkövetés módja. Ezen alapjogok tekintetében az indítványozó szerint a Kúria elmulasztotta az alapjogi vizsgálatot, és ezáltal álláspontja szerint a tényállástisztázási kötelezettségének sem tett eleget, amivel ugyancsak a tisztességes bírósági eljáráshoz való jogot sértette meg. Véleménye szerint a Kúria az Alaptörvény 28. cikkét is megsértette, mivel a gyermekek jogainak a sérelme esetében nem vette figyelembe az Alaptörvény kilencedik módosítását, ami a gyermekek számára biztosítja a fejlődésükhöz szükséges fokozott védelmet. Az indítványozó azt is kiemelte alkotmányjogi panaszában, hogy a jelölt Facebook oldala alapján megállapítható, hogy ott ő egyértelműen kampánytevékenységet folytat. Ettől pedig az érintett posztja sem vonatkoztatható el.

II.

[8] 1. Az Alaptörvény indítványban hivatkozott rendelkezései:

„B) cikk (1) Magyarország független, demokratikus jogállam.”

„C) cikk (1) A magyar állam működése a hatalom megosztásának elvén alapszik.”

„II. cikk Az emberi méltóság sérthetetlen. Minden embernek joga van az élethez és az emberi méltósághoz, a magzat életét a fogantatástól kezdve védelem illeti meg.”

„XVI. cikk (1) Minden gyermeknek joga van a megfelelő testi, szellemi és erkölcsi fejlődéséhez szükséges védelemhez és gondoskodáshoz. Magyarország védi a gyermekek születési nemének megfelelő önazonosságához való jogát, és biztosítja a hazánk alkotmányos önazonosságán és keresztény kultúráján alapuló értékrend szerinti nevelést.”

„XXVIII. cikk (1) Mindenkinek joga van ahhoz, hogy az ellene emelt bármely vádat vagy valamely perben a jogait és kötelezettségeit törvény által felállított, független és pártatlan bíróság tisztességes és nyilvános tárgyaláson, ésszerű határidőn belül bírálja el.”

„28. cikk A bíróságok a jogalkalmazás során a jogszabályok szövegét elsősorban azok céljával és az Alaptörvénnyel összhangban értelmezik. A jogszabályok céljának megállapítása során elsősorban a jogszabály preambulumát, illetve a jogszabály megalkotására vagy módosítására irányuló javaslat indokolását kell figyelembe venni. Az Alaptörvény és a jogszabályok értelmezésekor azt kell feltételezni, hogy a józan észnek és a közjónak megfelelő, erkölcsös és gazdaságos célt szolgálnak.”

[9] 2. A Ve. indítványban érintett rendelkezései:

„2. § (1) A választási eljárás szabályainak alkalmazása során érvényre kell juttatni a következő alapelveket:

a) a választás tisztaságának megóvása,

[...]

c) esélyegyenlőség a jelöltek és a jelölő szervezetek között,

[...]

e) jóhiszemű és rendeltetésszerű joggyakorlás,

[...].”

III.

[10] 1. Az alkotmányjogi panasz az Abtv.-ben meghatározott formai és tartalmi követelményeknek megfelel.

[11] Az Abtv. 56. § (2) bekezdése alapján az Alkotmánybíróság tanácsa mérlegelési jogkörben vizsgálja az alkotmányjogi panasz befogadhatóságának törvényben előírt tartalmi feltételeit, különösen a 26–27. § szerinti érintettséget, a jogorvoslat kimerítését, valamint a 29–31. § szerinti feltételeket.

[12] Az Abtv. 27. §-ában meghatározott egyedi ügyben való érintettség megállapítható: az indítványozó az alkotmányjogi panasszal támadott kúriai eljárásban (és azt megelőző választóbizottsági eljárásokban is) félként szerepelt, a felülvizsgálati kérelmet ő terjesztette elő. A panasz az Abtv. 27. § (1) bekezdés b) pontjában foglaltaknak is eleget tesz: az indítványozó a rendes jogorvoslati lehetőségeit kimerítette.

[13] Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy a panasz a törvényes határidőn belül, azaz a támadott végzés kézhezvételétől számított 3 napon belül érkezett [Ve. 233. § (1) bekezdés].

[14] 2. Az Alkotmánybíróság megjegyzi: alkotmányjogi panaszt elsősorban Alaptörvényben biztosított jog sérelmére lehet alapozni, alkotmányos alapelvekre csak kivételes esetekben. Mindezek alapján az Alkotmánybíróság az alábbi megállapításokat teszi.

- [15] 2.1. Az Alkotmánybíróság észlelte, hogy az indítványozó az Alaptörvény több olyan cikkére is hivatkozott, amelyre nem, vagy csak kivételes esetben lehet alkotmányjogi panaszt alapozni. Így többek között az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdésére is utalva kérte a Kúria döntésének megsemmisítését. Az Alkotmánybíróság következetes gyakorlata szerint azonban a testület csak kivételes esetekben, így különösen a visszaható hatályú jogalkotás és a felkészülési idő hiánya esetén ismeri el az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdésében foglalt jogbiztonság elvét olyan Alaptörvényben biztosított jogként, amelyre alkotmányjogi panasz is alapítható {elsőként lásd: 3268/2012. (X. 4.) AB végzés, Indokolás [14], többek között megerősítette: 3223/2016. (XI. 14.) AB végzés, Indokolás [17]}. Az alkotmányjogi panaszban az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdésével összefüggésben azonban az indítványozó nem adott elő semmilyen indokolást, így az Alaptörvény B) cikkére jelen ügyben alkotmányjogi panasz nem alapítható.
- [16] 2.2. Az indítványozó ezen kívül hivatkozott az Alaptörvény C) cikkének (1) bekezdésében foglalt hatalommegosztás alkotmányos elvének sérelmére is. Az Alkotmánybíróság gyakorlata szerint ugyanakkor az Alaptörvény e szabálya nem tekinthető Alaptörvényben biztosított jognak, így ennek vélt sérelmére alkotmányjogi panasz sem alapítható {ezzel egyezően lásd 3062/2016. (III. 22.) AB végzés, Indokolás [17]–[23]}.
- [17] 2.3. Az indítványozó alkotmányjogi panaszában az Alaptörvény 28. cikkének sérelmét is állította. Ennek kapcsán az Alkotmánybíróság megjegyzi, hogy gyakorlata értelmében az Alaptörvény 28. cikkében foglalt, a bíróságoknak címzett jogértelmezési segédszabály nem tekinthető olyan Alaptörvényben biztosított jognak, amelynek sérelmére hivatkozva alkotmányjogi panaszt lehetne benyújtani {3084/2012. (VII. 26.) AB végzés, Indokolás [6]; 3176/2013. (X. 9.) AB határozat, Indokolás [29]}.
- [18] A fentiek alapján az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panaszt az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdése, C) cikk (1) bekezdése és a 28. cikke vonatkozásában érdemben nem vizsgálta.
- [19] 3. Az indítványozó alkotmányjogi panaszában megjelölte az Alaptörvény II. cikkét is, ezzel összefüggésben azonban érdemi indokolást nem adott elő. Az Alkotmánybíróság következetes gyakorlata szerint azonban az indokolás hiánya {lásd pl. 3058/2016. (III. 22.) AB végzés, Indokolás [11]; 3245/2016. (XI. 28.) AB végzés, Indokolás [10], [13]} az ügy érdemi elbírálásának akadálya.
- [20] 4. Az indítványozó alkotmányjogi panaszában az Alaptörvény XVI. cikk (1) bekezdésének a sérelmét is állította, mivel álláspontja szerint a támadott kúriai végzés nem vette figyelembe a gyermekek védelmének kötelezettségét. E tekintetben az Alkotmánybíróság az alábbiakat hangsúlyozza. Az indítványozó érvelése szerint az NVB és a Kúria nem lépett fel a gyermekek védelme érdekében. Ezzel a kérdéssel azonban valójában sem az NVB határozata, sem a Kúria végzése nem foglalkozott érdemben, mivel mindkét döntés arra hivatkozott, hogy a Ve. 141. §-a tükrében a jelölt cselekménye nem minősült választási kampánytevékenységnek, ezért a vélelmezett jogsértést érdemben nem vizsgálta.
- [21] 4.1. A fentiek alapján az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az indítványozó által állított sérelem valójában az Alaptörvény XXVIII. cikkének vélt sérelmére vezethető vissza (ezért legfeljebb ennek körében vizsgálható), ugyanis az indítványozó lényegében azt kifogásolta, hogy az NVB és Kúria tévesen értelmezte a Ve. rendelkezéseit, és ezáltal indokolatlanul nem folytatta le a XVI. cikk sérelmére irányuló vizsgálatot. A XVI. cikk (1) bekezdése tekintetében tehát az indítványozó tulajdonképpen a kúriai jogértelmezés felülvizsgálatát kezdeményezte az Alkotmánybíróság előtt. Az Alkotmánybíróságnak azonban nem terjed ki a hatásköre a szakjogi kérdésekben történő felülbírálatra, valamint a tényállás felülvizsgálatára, kiegészítésére. Az Alkotmánybíróság következetes gyakorlata szerint ugyanis nem vizsgálja, hogy a bírói döntés indokolásában megjelölt bizonyítékok és megjelenő érvek megalapozottak-e, a jogalkalmazó helytállóan értékelte-e ezeket a bizonyítékokat és érveket, illetve a konkrét ügyben a bírói mérlegelés eredményeként megállapított tényállás megalapozott-e, mint ahogy azt sem vizsgálja, hogy bíróságok jogértelmezése helyesen illeszkedik-e a jogági dogmatika általános elfogadott szabályaihoz {elsőként lásd: 3003/2012. (VI. 21.) AB végzés, Indokolás [4], megerősítette többek között: 3117/2016. (VI. 21.) AB végzés, Indokolás [16]}. Mindezek alapján az Alkotmánybíróság a XVI. cikk (1) bekezdésének a sérelmét érdemben nem vizsgálta.

- [22] 4.2. A fentiekkel együtt azonban az Alkotmánybíróság a korábbi gyakorlatából (általánosságban) szükségesnek tartja az alábbi szempontok ismételt kiemelését. Az Alkotmánybíróság a 3257/2019. (X. 30.) AB határozatában kifejtette, hogy önmagában nem tilos gyermekek jelenléte valamely gyermekek által is használt létesítmény felújításáról szóló beszámolón. Ugyanakkor az Nkt. 24. § (3) bekezdése szerint „nevelési-oktatási intézmény helyiségeiben, területén párt, politikai célú mozgalom vagy párthoz kötődő szervezet nem működhet, továbbá az alatt az idő alatt, amíg az óvoda, iskola, kollégium ellátja a gyermekek, tanulók felügyeletét, párt vagy párthoz kötődő szervezettel kapcsolatba hozható politikai célú tevékenység nem folytatható”. A Ve. szabályai szerint tehát gyermekek bevonása a kampánytevékenységbe nem tekinthető eleve megengedettnek. Ha tehát hivatalban lévő és a kampánnyal érintett képviselő közfeladatának ellátása során nevelési-oktatási intézményben jelenik meg, vagy más módon, de nevelési-oktatási intézmény felügyelete alatt álló gyermekek részvételével zajló eseményen vesz részt, akkor a saját felelőssége, hogy az esemény ne váljék a kampány, mint politikai tevékenység részévé. Más megfogalmazásban: választási kampányidőszakban, átadó ünnepségen, beszámolón gyermekek jelenléte az egyébként a Ve. 142. §-a alá tartozó eseményen, az ügy körülményeitől függően, így különösen ha az a saját kampány részévé válik, minősülhet tiltott kampánytevékenységnek. Ezt a körülményt azonban az eljárások során alaposan kell vizsgálni {3257/2019. (X. 30.) AB határozat, Indokolás [26]–[27]}.
- [23] 5. Az Abtv. 29. §-a alapján az alkotmányjogi panasz befogadhatóságának további feltétele, hogy az alkotmányjogi panasz a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség lehetőségét vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést vessen fel. E két feltétel alternatív jellegű, így az egyik fennállása önmagában is megalapozza az Alkotmánybíróság érdemi eljárását {erről lásd: 3/2013. (II. 14.) AB határozat, Indokolás [30], illetve 34/2013. (XI. 22.) Indokolás [18], továbbá 5/2015. (II. 25.) AB határozat, Indokolás [16]}. A feltételek meglétének a vizsgálata az Alkotmánybíróság mérlegelési jogkörébe tartozik.
- [24] A jelen alkotmányjogi panasszal összefüggésben az Alkotmánybíróság alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdésnek tekinti, hogy a vizsgált eseményt és arról történő tájékoztatást minősítő döntést a Kúria megfelelő indokolással alátámasztotta-e, vagyis a döntés ebben a vonatkozásban eleget tesz-e a tisztességes eljáráshoz való alapjog részét képező indokolási kötelezettségnek. Ezzel összefüggésben pedig azt is alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdésnek tekintette az Alkotmánybíróság, hogy a választási kampányban jelöltként részt vevő országgyűlési tisztségviselő tevékenysége mennyiben korlátozható pusztán azon az alapon, hogy jelenleg is betölti az adott tisztséget.
- [25] 6. Az Ügyrend 31. § (6) bekezdése lehetővé teszi, hogy „az előadó alkotmánybíró a panasz befogadásáról szóló döntés helyett a panasz érdemi elbírálását tartalmazó határozat-tervezetet” terjesszen a testület elé.

IV.

- [26] Az alkotmányjogi panasz nem megalapozott.
- [27] 1. Az Alkotmánybíróság mindenekelőtt hangsúlyozza, hogy következetes gyakorlata szerint alkotmányjogi panasz alapján „a bírói döntésben foglalt jogértelmezés Alaptörvénnyel való összhangját vizsgálja, azt, hogy a jogszabály alkalmazása során a bíróság az Alaptörvényben biztosított jogok alkotmányos tartalmát érvényre juttatta-e. Ha a bíróság az előtte fekvő, alapjogilag releváns ügy alapjogi érintettségére tekintet nélkül járt el, és az általa kialakított jogértelmezés nem áll összhangban e jog alkotmányos tartalmával, akkor a meghozott bírói döntés alaptörvény-ellenes.” {3/2015. (II. 2.) AB határozat, Indokolás [18]}
- [28] Az Alkotmánybíróság azonban nem vonhatja el az ítélkező bíróságok hatáskörét az előttük fekvő tényállás elemeinek átfogó mérlegelésére, csupán a mérlegelés alapjául szolgáló jogértelmezés Alaptörvénnyel való összhangját, illetve a mérlegelés alkotmányosságát szempontjainak megtartását vizsgálhatja felül.
- [29] 2. Az Alkotmánybíróság a 7/2013. (III. 1.) AB határozatban bontotta ki az indokolt döntéshez való jogot a tisztességes bírósági eljáráshoz való jogból. Az Alkotmánybíróság szerint: „az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében rejlő indokolási kötelezettség alkotmányos követelménye a bíróság döntési szabadságának abszolút korlátját jelenti, nevezetesen azt, hogy döntésének indokairól az eljárási törvényeknek megfelelően szükséges számot adnia. Az indokolási kötelezettség alkotmányjogi értelemben vett sérelme az eljárási szabály alaptörvény-ellenes alkalmazását jelenti. A tisztességes eljárásból fakadó elvárás tehát az eljárási szabályok Alaptörvénynek

megfelelő alkalmazása, ami a jogállami keretek között működő bíróságok feladata. Az eljárási törvény rendelkezéseire is figyelemmel, a tisztességes eljárás alkotmányos követelménye a bírói döntésekkel szemben azt a minimális elvárást mindenképpen megfogalmazza, hogy a bíróság az eljárásban szereplő feleknek az ügy lényegi részeire vonatkozó észrevételeit kellő alapossgal megvizsgálja, és ennek értékeléséről határozatában számot adjon. Ennek megítéléséhez az Alkotmánybíróság vizsgálja a jogvita természetét, az alkalmazandó eljárási törvény rendelkezéseit, a felek által az adott ügyben előterjesztett kérelmeket és észrevételeket, valamint az ügyben választ igénylő lényeges kérdéseket.” {7/2013. (III. 1.) AB határozat, Indokolás [34]}

- [30] 3. Jelen ügyben a Kúria (és az azt megelőző eljárásban az NVB is) az indítványozó felülvizsgálati kérelmében érintett cselekmény megengedhetősége kapcsán megállapította, hogy a jelölt tevékenysége egyértelműen a most is fennálló országgyűlési képviselői tevékenységéhez kötődik, és annak során nem folytatott a Ve. szerinti kampánytevékenységet, a képviselő-jelölti minőségére sem az internetes cikkben sem pedig a Facebook bejegyzésben nem utalt. A Kúria (megerősítve az NVB érvelését is) e tekintetben részletes indokát adta annak, hogy miért különíthető el a két tevékenység, és megindokolta azt is, hogy ez alapján miért nem kifogásolható a Ve. érintett rendelkezései alapján a jelölt tevékenysége. Erre tekintettel az Alkotmánybíróságnak azt kellett megvizsgálnia, hogy az indokolás során figyelembe vette-e a Kúria az Alaptörvényből fakadó követelményeket, amelyek az országgyűlési képviselői tisztség, és a képviselő-jelölti minőség közötti kapcsolatra vonatkoznak. Ennek tisztázása ugyanis elengedhetetlen annak vizsgálatához, hogy a Kúria eleget tett-e indokolási kötelezettségének, és ez által valóban nem sérült az indítványozó tisztességes eljáráshoz való joga.
- [31] Az Alkotmánybíróság több döntésében is foglalkozott a korábbiakban azzal a kérdéssel, hogy ha egy aktív képviselői pozíciót betöltő személy újraindul az érintett választáson ezen pozícióért, akkor a választási kampányban az aktív képviselői tisztségét milyen keretek között láthatja el. A 3154/2018. (V. 11.) AB határozatában az Alkotmánybíróság kimondta, hogy ha egy hivatalban lévő polgármester újra meg kívánja méretetni magát a helyi önkormányzati választásokon mint polgármester-jelölt, akkor az ő kampányidőszakban való véleménynyilvánítási szabadsága nem lesz korlátozható azon az alapon, hogy ő jelenleg is betölti ezt a tisztséget. Hasonló ehhez a helyzethez az is, ha a hivatalban lévő polgármester az országgyűlési képviselők választásán indul mint képviselő-jelölt {3154/2018. (V. 11.) AB határozat, Indokolás [30]}. A 3257/2019. (X. 30.) AB határozatban pedig azt hangsúlyozta a testület, hogy egy polgármester vagy más önkormányzati képviselő kampányidőszakban is gyakorolhatja fennálló megbízatásából fakadó jogait, illetve teljesítheti kötelezettségeit. Pusztán arra tekintettel, hogy újabb választáson meg kívánja méretetni magát, vagyis jelöltként részt vesz a kampányban, közhivatal viseléséhez való jogának gyakorlása és véleménynyilvánítási szabadsága általában nem korlátozható. Egy érintett polgármesternek vagy önkormányzati képviselőnek lehetősége van a törvényi keretek között, tisztségével összefüggésben tevékenységeket folytatni, akár megjelenni egy átadó ünnepségen vagy felújításról szóló beszámolón. Nincs ugyanis olyan jogszabály, amely tételesen tiltja létesítmények, intézmények átadásán vagy felújításról szóló beszámolón a jelöltek jelenlétét. Éppen ellenkezőleg: a jogalkotó a Ve. 142. § kivételszabályának beiktatásával lehetőséget biztosít arra is, hogy a hivatalban lévő polgármesterek munkájukat bemutathassák, akár kampányidőszakban is {3257/2019. (X. 30.) AB határozat, Indokolás [24]}.
- [32] A kampányidőszakban ugyanakkor a Ve. alapelveinek is érvényesülniük kell. A hivatalban lévő érintett személynek, ha egyben jelöltként is indul a választásokon, számolnia kell azzal, hogy a választópolgárok szemében a hivatalos minőségben történő megjelenés és a jelölti minőség nem minden esetben választható el egymástól, az szükségképpen összekapcsolódhat. Így amikor az érintett személy kampányidőszakban látja el – nyilvánosság előtt – hivatali tevékenységét, és általa adott esetben a választási kampány részévé teszi azt a jelen lévőkön kívüli nyilvánosság felé közvetítéssel, közösségi oldalon, vagyis a nyilvánosság megtöbbszörözésével, be kell tartania a Ve. alapelveit is, mivel azok esetleges megsértése esetén számolnia kell annak jogkövetkezményeivel. A határvonalat a Ve. 141. § szerinti „kampányidőszakban folytatott tevékenység” és a Ve. 142. §-a szerinti, jogszabályban meghatározott feladat során végzett tevékenység között esetenként, az adott cselekmény összes körülményeinek figyelembe vételével lehet meghúzni {3257/2019. (X. 30.) AB határozat, Indokolás [25]–[26]}. Ezen körülményeket az eljárások során azonban alaposan kell vizsgálni, mert a Ve. alapelveinek tág értelmezése oda vezethetne, hogy kampányidőszakban semmilyen feladatot nem lehet a nyilvánosság előtt elvégezni, mert az választási kampánynak minősül, így viszont fennáll a veszélye a Ve. 142. §-a kiüresítésének {3257/2019. (X. 30.) AB határozat, Indokolás [27]}.

- [33] 4. Az Alkotmánybíróság a fentieket irányadónak tekinti a hivatalban lévő országgyűlési képviselők újbóli jelöltkénti indulása esetében is, tekintettel arra, hogy az előzőekben írt megállapítások nem konkrétan a polgármesteri tisztséghez kötődnek, hanem sokkal inkább általánosságban valamennyi választott tisztséghez, így az országgyűlési képviselői minőséghez is.
- [34] Erre tekintettel az Alkotmánybíróság megállapította, hogy a jelöltnek hivatali tevékenységével összefüggésben joga és lehetősége volt megjelenni a saját pártja által támogatott Kormány által indított projekt keretében megvalósuló rendezvényen, amely ráadásul abban a választókerületben zajlott, amelynek ő a jelenleg hivatalban lévő országgyűlési képviselője. A korábban idézett alkotmánybírósági gyakorlattal összhangban az is megállapítható, hogy a jelölt újbóli indulása, és képviselő-jelölti minősége nem lehet akadálya annak, hogy mandátuma utolsó időszakában is ellássa hivatali tevékenységét. E tekintetben azonban figyelemmel kell lennie arra, hogy e két minősége egyértelműen elkülöníthető legyen.
- [35] Jelen ügyben a Kúria (és a megelőző eljárásban az NVB is) megvizsgálta a fenti szempontokat és ez alapján megfelelően megindokolta döntését. Indokát adta annak is, hogy miért nem tartja szükségesnek az Nkt. hivatkozott szabályának vizsgálatát (miszerint az jelölt cselekménye nem volt a Ve. szerint kampánycselekménynek minősíthető), és megvizsgálta az eseményről beszámoló cikknek és a jelölt Facebook oldalán közzétett bejegyzésnek is tartalmát, elvégezve azoknak a fenti szempontok szerinti vizsgálatát.
- [36] Következésképpen az Alkotmánybíróság úgy értékelte, hogy az Kúria végzése nem sérti az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdését.
- [37] 5. Mindezekre tekintettel az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panaszt elutasította.

Budapest, 2022. március 11.

Dr. Schanda Balázs s. k.,
tanácsvezető, előadó alkotmánybíró

Dr. Schanda Balázs s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró
az aláírásban akadályozott
dr. Handó Tünde
alkotmánybíró helyett

Dr. Schanda Balázs s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró
az aláírásban akadályozott
dr. Márki Zoltán
alkotmánybíró helyett

Dr. Schanda Balázs s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró
az aláírásban akadályozott
dr. Pokol Béla
alkotmánybíró helyett

Dr. Schanda Balázs s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró
az aláírásban akadályozott
dr. Szívós Mária
alkotmánybíró helyett

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/646/2022.

